

ОИЛДА ХАССИЯТ

ВА

25

сон

20 – 26 июн
2001 йил

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллик куни – 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар кўмитаси, Болалар жамгармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамгармаси

САҲПІЙҚАЛБ ФЕРМЕР

Истиқол шарофати ила дәх-
конларимиз ерга эгалик қилиш
хўкукими кўлга киритдилар.
Бошқача айтганда, ер ўз ға-
сини топди. Бирок, энди ақл-
ни ишлатиб, фидокорона меҳ-
нат қилиш, қийинчиликлардан
чўчимаслик лозим. Бокиманди-
лик кайфиятидан халос бўлган
кўплаб қишилар бу йўлда
оғизмай, муввафқиятлар
сари дадил одим отишмодга.
Самарқанд вилоятининг Булун-
гур туманинди Бешкўтон кри-
логида яшовчи Хотамовлар хо-
надони худди шундай оиласидан
фермер жамоси.

Дастлаб ўз қарамогидаги уч
бош сигир ва кўй-кўзи билан
иш бошлаган бу тадбиркор-
нинг бугунги кунда битта трак-
торга (тўлик кўшимча ишлов
ускуналари билан), комбайн,
енгил автомашинага эга бўли-
ши ҳазин ишми. Ўтган етти
ийл мобайнида, бу ҳўжалик
қарамогидаги қорамоллар
сони 25 тага, кўй-кўзилар эса
100 бошча етганлигини айт-
майсизми?

- Хозир 73 ёшдаман, - дейди
отахон. - Бир умр ўқитувчилик
килиб жугофийдан дарс бер-
дим. Мен нафақага қишишим
билан Ўзбекистонимиз муста-
қилликка эришди. Ҳар ким-
нинг, жумладан дехон ва чор-
вадорларнинг ҳам эрки ўзига
берилди. Бу бизга ҳам кўл кел-
ди. Қишлоғимиз тоза экатига
хойлашган. Чорвачилик бўйи-
ча фермер ҳўжалиги ташкил
этдим. Фарзандларни кишилк
боласи эмасми, болалигидан
чорвага меҳр кўйишган. Боз
устига олтинчи ўғлим Солижон
ветврачлини битираёт. Ҳуллас,
хонадонимиздаги бор чорвани
хатлаб, фермер ҳўжа-
лигига асос солдик.

Сирасини айтганда фермер
ҳўжалиги, уни юртитиши сирла-
ри йигитлик давримдан менга
таниш. Бу ҳақда тўлиқ тасав-
урим бор. Негаки, Германия-
да армия хизматини ўтаган-
ман. Уларда фермерлик ҳара-
кати ўша мен хизмат бурчим-
ни ўтаган 1953 йилларда ҳам
гуркираган эди. Немисларнинг
егра, чорвага меҳри, тадбир-
корлиги, ҳалоллигига тан бер-
ганиман ўшанда. Шунингдек,
уларнинг ҳўжалик юритиши,
бирини икки қилишдаги уда-
буронлиги сирларини ўрга-
ниша интилардим. Ўшанда
қаттиқ ҳавас қилганиман улар-
га. Канинди, бизда ҳам шундай
қилишга имкон берилса,
деб орзуиманда эдим. Мана,
давлатимиз мустакил бўлиб,
менинг ҳам ўша орзуимар
ушалишига йўл очилди. Ҳудо-
га шукр, етти йил ичда узи-
мизни ўнглаб, комбайн, трак-
тор, тележка ва бошча ускуна-
лар сотиб одик.

- Очигини айтсан, давлатдан
карз ҳам олмайдик. Бунинг уст-
ига ун ёки ё-мой комбина-
тидан ем олганим йўк. Ташви-
ши кўп. Ихтиёримиздаги уч-
ектарга ҳойга беда ва бир гектар-
ига маккажӯҳори экканмиз.
Масалан, бултурги йилда чор-
вага қишлоғига етлари мидор-
да пичан йигиб, 5 тонна макка-
дони одлик. Уч гектарга бу-
дой экандик. Ҳудо омадимиз-
ни берид, давлатга топшири-
гандан ташкири ўзимизга 20
тонна будгой қолди.

Фойда хисобидан молхона ва
айвон курдик. Бу ишга кўл ур-
ганимиздан келган фойда шу
бўлдики, турт ўғлим, келинлар-
им рим қизларим ишлик бўлиши.

Ҳа, Раҳматилла ака тадбир-

кор, пири бадавлат хонадон
соҳиби. Турмуш ўртоги Қора-
соҷ опа билан тўрт ўғил ва
беш қизни оқ юваб, оқ тараб
катта қилиши. Тўрт қизини
турмушга узатиб, ўғилларни
ўйлантирган бу отахон ва она-
хон бугунги кунда 20 дан зиёд
неваралар куршовида ёшлар-
га бос бўлиб ўтишибиди.

Раҳматилла ака ўта саҳи-
қало инсон. Ҳар ийли қишло-
гидаги ўнлаб ночор оиласидар-
га буғдој ва бошча нарсалар
ҳадя қилиб туради. Отахон
ҳали бакувват, бирок бу таш-
вишлар учун югуриш 70 ёш-
дан ошган

к и ш и г а
оғирлик
қилади. Шу боис, фермер
ҳўжалиги раислигига ўғли
Собирни ўтказиб кўйди.
Ҳўжаликка кимнинг раис
бўлиши унча аҳамияти
эмас. Отахондан бемаслашат
бирор иш қилинмайди. Муҳими,
үгиллар ва неваралар кўй
ва молларни боқиб, келинлар
сигир согиб эд дастурхони
обод бўлишига хисса кўши-
шашяпти. Ахир ўз-ўзидан оёқка
турб, камолотга интилаётган
бу оиласидаги ҳўжалик ҳар ийли
давлатта 4-5 тонна сут ва бир-
как тона гўшт топширай-
тири.

Жорий йилда улар туман
ҳокимининг қарори билан 20
гектар ерга эга бўлишиди.
Шундан 2,5 гектарига серши-
ра узум қаламчалари экшиг-
ар. 5 гектарида эса бор бар-
по этиб, олма, беҳи кўчтала-
ри ўтқазишган. 8 гектарига
маккажӯҳори ва полиз экин-
лари экшишмоқчи. Ҳуллас, ор-
зулар катта, ниятлар юксас.
Мен уларга чин юрақдан
омадлар тиладим.

Ҳайрулла ҲАМРОЕВ

ДАРЁДАЙ УЙГОҚ ЯШАСАНГ...

Сұхбатдошим - Назира
ЖУРАЕВА бундан ўттиз
беш йилларча аввал Ға-
фур Ғулом номли Адаби²
ёт ва санъат нашриётидаги
оддий мусахиҳ бўлиб иш
бошлаганди. Кўн йиллар
давомида нашриёт таш-
вишларни елкалаб яша-
ди. Эндиликда нашриёт-
нинг бosh мұхаррири.

- Аёл жамиятда қанча-
лик юқори мақвега эга
бўлмасиди, унинг ҳақиқий
баҳти оиласида. Сизнинг-
ча, бугунги аёлнинг оиласи-
даги ўрни қандай бўлиши
керак.

- Толстойнинг битта гали
бор: «Киши оиласда баҳти
бўлиши лозим. Бордюю, баҳт-
сиз экан, бунга ўзи айбор».
Бу гап чин ҳақиқат. Инсон ўз
оиласида ўзи учун яхши кай-
фият, шодлини баҳт ярати
билиши керак. Оиласи осо-
йишта ва фэйзи саклаш
кўпроқ биз аёлларнинг чеки-
мизга тушган. Шундай экан,
зиммамиздаги бўларларнинг
ниҳал үддалашмиз шарт.

Мен ўз остонасидан кирсан ав-
вало эр, фарзандлар ва хона-
дун тинчлиги масуль билгун
бир аёлга айланаман. Ахир эр-
как иши гоҳида асабийлаши-
ши, болалар ҳам ўзар ва қай-
сар бўйи колишинга мумкин.

Аёл бу юкларнинг ҳаммасини
кўтариб, ҳар икки томоннинг
кўнглини ола билиши керак.
Турмуш ўртогим: «Сен ўйда
бўлмасанг, ҳаммаёк хувиллаб
колади» дейдилар. Тўрттала
қизим ҳам ўз остонасидан ки-
рашиб: «Ойижон, қаердасис!»
дайишади. Бундай иззат-эти-
бор кўнглимга хуш ёқади,

оиласида мун-
носиб ўрним борлигидан севи-
наман. Ахир аёлнинг чин баҳ-
ти ҳам шу-да!

- Ҳаммасбларнинг сиз
ҳақда яхши гапларни айтиш-
ди. Сиз кўпдан бери ўзбек-
истон єзувчилар уюшмаси
аъзоси, моҳир таржимон,
шунингдек жонкунрав китоб
тарбиботчиси ҳам экансиз.
Бош мұхаррирлик баробари-
да бу юмушларнинг ҳамма-
сига қандай вакт топасиз?

- Китобнинг қудратига тенг
келгувчи ҳеч нарса йўк дунё-
да! Мана шу нарсани ҳамма
ёшларнинг билишини истай-
ман. Ахир истиқол ғилларди-
да ўнлаб, юзлаб янги асрарлар
дунё юзини кўрди. Уларда мус-
тақилликнинг шакли-шамойи-
ли, руҳи, нафаси сезилиб ту-
риди. Мен «Ассалом ўзбекистон»
төлекўрсатуви ҳамда «Еш-
лар канали» радиоэшиттириш-
лари орқали ана шу китоб-
ларни тарғиб ва ташвиқ
қилишда қатнашаман. Нашр
этилаётган янги дарслклар
хусусида радиотўлқинларда
кўпгина эшиттиришлар олиб

бораман. Ҳафтанинг шанба ва
якшанба кунларидан асосан шу
յумушларга вақт ажратаман.
Ахир ақалли ўнтагина йигит-
кизининг қалбидаги китоб ўйига
иштиёқ ўйига олсан қанчалар
со! Очигини айтсан, менга бу
ишлар завъя багишлади, чар-
чонки ҳам сезмайман...

- Ўзбек оиласида она би-
лан боланинг руҳий яқинли-
ги ҳақида сұхбатлашас...

- Бола улгайран сайн мус-
такил бўла боради. Бу яхши.
Лекин, бальзида улар оналариди-
дан узоқлашадилар, шахсий
масалада, интим мавзуларда
кўпроқ кўчадаги ўртоқлари
билил маслаҳатлашади. Бу
нотўғри. Ахир эндигина бало-
ғат осталасига қадам кўяётган
ўғил ёки қиз боланинг нотў-
ри ахборот тасъирида ҳаётта
муносабати кескин ўзгариши
мумкин. Шундай вақтда она
билил боланинг руҳий яқинли-
ги жуда-жуда зўзур. Ғафат ота
ёки онаннинг ўзигина болага
тўғри йўл кўрсатади, уни но-
жуз ишлардан қайтаради. Де-
мак, оналар фарзандлари қай-
ёшда бўлишмасин, доими уни
кўздан қочирмаслиги, ҳар бир
масалада қиқиндан маслаҳатла-
шиб туриши лозим. Бора-бора
бу нарса одат тусига кирса,
нотабийликка ҳеч хожат қол-
майди.

- Ўзингиз каби аёлларга
нималар деган бўлардин-
гиз?

- Аёл ўйида қуйинчак она, сув-
юмли рафиқа, мемондуст
бека... Тўғри, аёлнинг зиммаси-
да юқ кўп, ташвиш кўп. Би-
роқ, ўз оиласида мўтадил
иқлим яратишга-да масъул!
Шундай экан, иссиқ сўз, ёргу
табассум ва яхши кайфият
Аёлнинг чехрасини ҳам, хона-
донини ҳам нурга тўлдириб
туришини истайман. Назарим-
да аёлларнинг ҳаммаси
худди шундай фазилатларга
эга. Шунинг учун ҳам уларнинг
сўзлари ўтири, нигоҳлари тий-
рак, қадамлари дадил! Ўзбек
аёли учун бу ҳам бир баҳт, ас-
лида.

Гулчехра ЖАМИЛОВА
сұхбатлаши

БУНГА ИШОНИШ ҚИЙИН

«Кизимни тушларимда кўраман»—16-сон

ЭСЛАТМА: Мени оғир ахволда таксида туруқчона га олиб келишиди. Машинада қолган сумкамда пулим, тилла занжирим, паспорт ва ҳужжатларимни номард таскичи олиб кетибди. Бориб уйдагиларни бошлаб келгунимча кизими башка одамга береби юборишибди.

А. Ф.

баъзи саволлар бермоқчиман ёки эътирозлар билдирикчимани, билмадим. Улар қўйидагилар:

Сиз ўша пайтлар Тошкентда олий ўкув юртида сиртдан ўйр экансиз. Сиз саводли, Тошкентга теззес сессияларга келиб юрган замонавий аёлсиз. Вақти соати келиб Тошкентдаги туруқчонага ётказилишибиз ва қизлиқ бўйисиз. Энди бе ёғига сизга аниқ саволларим бор:

-Туруқчонага келибиз, таксидан кийим, этиклиниги олибиз, нега ҳужжатлари ичидан бўлган сумкамни олмадингиз?

-Туруқчонада 10 кун ётибиз. Нахотки шунча кун ичидан палатадошларингизга ёки туруқчона ходимларидан бирортасига уй адресингизни айтиб, ўзингизга телеграмма юборишларини ёки бирон танишинингзага телефон қилишларини илтимос килдингиз. Ўша вактлари бир сўмга телеграмма бериш ёки башка шаҳар билан арzonгина гаплашиш мумкин эди-ку?

Ишончим комилки, палатадаги тошкентлик аёллар, уларнинг қариндошлари ёки танишлари савоб учун ҳам ўйнингизга хабар беришарди. Сизнинг яшаш жойингиз борлиги, оиласи эканлигинизни туруқчона бош шифокорига айтганингизда, менимча у ҳам ўйнингиздаги яхшига таъсизларига хабар беришга ёки болангизни якнинарингиз келгунча туруқчонада ушлаб туришга ёрдам берарди, деб ўйлайман.

Мен юрист бўлмасам ҳам ишончим комилки, ўшандо биш шифокорига ёки юристга учрашил болани олиб кетишга муҳлат беришлари учун ариза ёзганингизда ёки тушунтирганингизда, улар болани бегона одамга береби юборишмаган бўларди.

Мен сизнинг ўйнингизда бўлганинда, болани бегоналарга беришга ҳужжат расмийлаштирган юристни тинч кўймас эдим. Чунки билишимча, у болани кимгadir эмас, балки болалар уйига расмийлаштириши керади эди.

Хуллас, сизга, яъни муаллифа айтадиган гапларим: Тугалланмаган олий маълумотли аёл, ўз юртида - пойтахтда шундай холатларга тушуб қизидан айрилиши ажабланарли ҳол. Сиз, балки биз билмаган башка сабабларга кўра қизингиздан айрилиб қолгандирисиз. Мен бу воеаларни бўйлиб ўтишига таксичиням, тақдирниям айбламайдан. Менимча, қизингиздан айрилишингизга ўзингизни укувсизларига, саводсизларига ва локайдингиз сабаб бўлган. Фикримча, мақоладаги воеалар уйдирмага ўхшайди. Агар уйдирма бўлмай ҳақиқат бўлса бунга асосий айбор - фикр ўзингиз деб хисоблайман. Агар фикрларимга ўзирозингиз бўлса газета орқали билдириш.

Мұхсим СОДИКОВ

Тошкент шаҳри

ТАҚДИРИНГИЗГА БЕФАРҚ БЎЛОЛМАДИМ

“Менга ҳақиқий дўст керак” — 12-сон

ЭСЛАТМА: Шифокоринг биргина уколидан ногирон бўлиб қолдим. Менга ҳақиқий дўст керак. Майли узоғи бола, хоҳ қиз бола бўлсин.

ГЎЗАЛ

кўнглини олиш - олий баҳтдир. Манзилим - таҳририятда.

Нилуфар МАҲМУДОВА

Жиззах вилояти

БУ ДАРАХТНИ ЎЗИНГИЗ ПАРВАРИШ АЙЛАНГ

«Бир кун мева берар сиз эксан дараҳат» — 18-сон

Бу воеа, яъни муаллим укахонимиз билан бўлган ҳаётидекинималар ва наманганлик шири Азиза Нематованинг ажойиб шеъри ўртасида хеч қандай боялни ўйқлигига ўзимни ишонтиргач ушбу хатни ёзиши жазм қилдим.

Мен ҳам 1985 йил институтни битириб, ўйланғанман. Бу воеа Тошкентда бўлганига ишониш қийин. Мақола ҳаҷарномига ўзимча

бази саволлар бермоқчиман ёки эътирозлар билдирикчимани, билмадим. Улар қўйидагилар:

Сиз ўша пайтлар Тошкентда олий ўкув юртида сиртдан ўйр экансиз. Сиз саводли, Тошкентга теззес сессияларга келиб юрган замонавий аёлсиз. Вақти соати келиб Тошкентдаги туруқчонага ётказилишибиз ва қизлиқ бўйисиз. Энди бе ёғига сизга аниқ саволларим бор:

-Туруқчонага келибиз, таксидан кийим, этиклиниги олибиз, нега ҳужжатлари ичидан бўлган сумкамни олмадингиз?

-Туруқчонада 10 кун ётибиз. Нахотки шунча кун ичидан палатадошларингизга ёки туруқчона ходимларидан бирортасига уй адресингизни айтиб, ўзингизга телеграмма танишинингзага телефон қилишларини илтимос килдингиз. Ўша вактлари бир сўмга телеграмма бериш ёки башка шаҳар билан арzonгина гаплашиш мумкин эди-ку?

Ишончим комилки, палатадаги тошкентлик аёллар, уларнинг қариндошлари ёки танишлари савоб учун ҳам ўйнингизга хабар беришарди. Сизнинг яшаш жойингиз борлиги, оиласи эканлигинизни туруқчона бош шифокорига айтганингизда, менимча у ҳам ўйнингиздаги яхшига таъсизларига хабар беришга ёки болангизни якнинарингиз келгунча туруқчонада ушлаб туришга ёрдам берарди, деб ўйлайман.

Мен юрист бўлмасам ҳам ишончим комилки, ўшандо биш шифокорига ёки юристга учрашил болани олиб кетишга муҳлат беришлари учун ариза ёзганингизда ёки тушунтирганингизда, улар болани бегона одамга береби юборишмаган бўларди.

Мен сизнинг ўйнингизда бўлганинда, болани бегоналарга беришга ҳужжат расмийлаштирган юристни тинч кўймас эдим. Чунки билишимча, у болани кимгadir эмас, балки болалар уйига расмийлаштириши керади эди.

Хуллас, сизга, яъни муаллифа айтадиган гапларим: Тугалланмаган олий маълумотли аёл, ўз юртида - пойтахтда шундай холатларга тушуб қизидан айрилиши ажабланарли ҳол. Сиз, балки биз билмаган башка сабабларга кўра қизингиздан айрилиб қолгандирисиз. Мен бу воеаларни бўйлиб ўтишига таксичиням, тақдирниям айбламайдан. Менимча, қизингиздан айрилишингизга ўзингизни укувсизларига, саводсизларига ва локайдингиз сабаб бўлган. Фикримча, мақоладаги воеалар уйдирмага ўхшайди. Агар уйдирма бўлмай ҳақиқат бўлса бунга асосий айбор - фикр ўзингиз деб хисоблайман. Агар фикрларимга ўзирозингиз бўлса газета орқали билдириш.

Мұхсим СОДИКОВ

Тошкент шаҳри

ГАП ЭГАСИНИ ТОПАДИ

«Қалбимнинг таҳти сизга сингилжон» — 8-сон

У қизни бундай руҳда тарбиялнишларига аввали оилавий мухити сабаб. Чунки унинг ота-онаси, қизларининг юриш-туришидан, киймидан хабардор бўлиб туришганида, “қардан келдин”, “қаерга кетапсан”, деб назорат қилишганида иш бунчаликка бормасди, деб ўйлайман. Кўнглини кизлар ярми очик кўйлакда, ярашмаган қиликлар билан, кўр-кўрона европаликларга тақлид қилишиб ўзларини “маданият”ли килиб кўрсатмоқчи бўлишади. Лекин бу билан ўзларини аёллик ифрати ва ор-номусларини оёқ ости қилиётганиларни ўйлаб кўришганимкан!

Мен нуғузли газетамизда ёритилган бу мақоладан худжам курсандам. Ушбу маколани ўқиб, бавзи қизлар ўзларига тегишиларига хулоса чиқаришади, деган умиддорчилигини билдираман. У киши билан хат орқали танишиши истардим.

ЭСЛАТМА: Бир куни автобусда бир гурӯҳ қизларинг оддий кийинган бир йигит устидан кулиб, унга ўйл бермай турганини кўрдим. Йигит ҳиринглаб турган қизлар орасидан зўрга ўтиб, тушуб қолди.

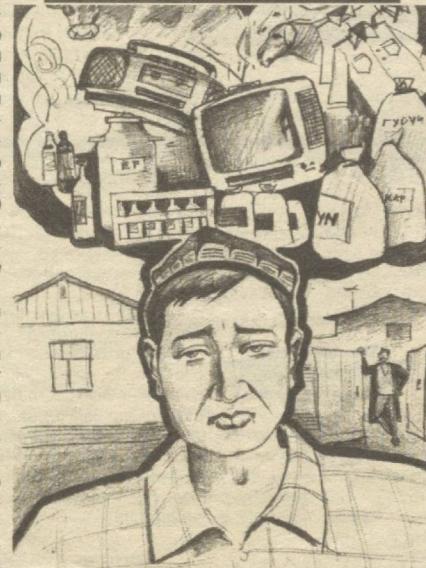
И. ПАРДАЕВ

Ф. САПАЕВА

Хоразм вилояти

ЭСЛАТМА: Бир таниш орқали 35 ёшига кирган қизни топдик. Мен совчи қўйдим. Тўйга рози бўлишиди, лекин тўй чиқими учун кўп нарса сўрашгани боис қайтарши қилишиди. Улар қизларини баҳтидан кўра 500 минг сўмлик майдо-чўйдаларни устун қўйшиди.

Ф. АБДУЛЛАЕВ

ган бирор бевага уйланинг;

2. Авваламбор шу аёл мактабда ўқиётган 2 та ёш қизалогингизни бўлажак фарзандлари каторида кўра оладими-йўкми шуни чукур ўйланг ва шошилманг;

3. Хеч қачон мени баҳтили қила оладиган 35-40 ёшлардаги мард аёллар бўлса ўйланишга тайёрман деб ўзлон берманг, чунки инсонлар танишуви-учрашуви машина, ховли-жой ва хоказолар танишуви ўйланиб 1-2 ойдан сўнг чишика олмай қолмасликларингизга;

4. Хеч қачон “мен гарифман”, деманг ва тушкунликка тушманг. Ахир ҳаммасиңгизнингзига ўзини ўтиб, тушкунлик масаласига келсак, “Энг яхши кинингизда энг ёмон-огир кунларингизни эсласангиз, энг

берган Шахнозалер, ўз қайноғасини роса азобга кўйган гиждувонлик келинчаклар, озгина наркотик чекиб бутун бошлини шашлоқни саргардон қилиб бенгуноҳ бир келинчакни чимидикда пичоқлаганлар, бир-бирини тушунмай қўйди-чиқдига борган кудалар, озгина таймадирлик пули чўнтақка кириб тургач ўз оиласини унтиб шу пулни ҳам ҳаромга-зинога сарф қилиб “бу мусулмончиликда мумкин”, деб хотинини 3-4 та килиб олган “байваччалар” бўймас ёки ҳеч бўлмас камроқ бўларди, деб ўйлайман.

Очилжон ЭШЕВ

Бухоро

ТЕНГ-ТЕНГИ БИЛАН

“Қанча ҳаракат қилмайин” — 11-сон

Камоланинг ушбу мактуби бир ажойиб фикр ўйғотди. Ҳурматли синглим Камола, мен қалбиниздаги пок севгини тушуниб турибман. Лекин, сиз ўзингиз ён-атроғингиздаги қилишларга киради қаранг. Ҳали ёшисиз, келгусида эса ҳар хил қишилар билан танишасиз, учрашисади. Албатта у йигит сизга нисбатан тўғри иш кимларни ўйлайди. Чунки, у йигит сизни севмаган тақдирда ҳам мулоймилк билан, озгина бўлса ҳам юзидан кулгу ямасдан тушунтириши керак эди. Кўнглинигиз оғримасин-у, лекин халқимизда бир нақл бор “тэнг-тенги билан”. Мен бу сўз билан сизни кўнглинигизни оғримоқчи эмасман. Чунки севгингизни қандай куч-кудратга эга эканлигини хис қилиб турибман. Ўйлайманни, сиз мактубимдан ижобий хулоса чиқарасиз.

КАМОЛА

Камолиддин НАБИЕВ

Тошкент шаҳри,
Яққасарой тумани

Азиз онажоним
Маврудахон
ТУРСУНОВА!

Сизин құшылғы 50
жылда шағыннан
білдін шабрекіміз.
Жамиша соғ өтін
бахтий, умріннен
үздік бұлсип.

Оила аъзоларингиз

Касалликларни юқори сифатлы, кафолатланған, 100 фоиз табиий дори-дармонар (Франция) билан даволашни тақлиф этамыз:

- остеохондроз, уйқусызлик, асад, камкүвватлық, невроз;
- қандың диабет, бүкік;
- әрқаклар мұаммалары: простатит, жинсий озилік, бепуштлик;
- аёллар мұаммалари;
- болаларның өтінділерде қолиши, тез-тез касалликларға қалиніши;
- жигар хасталықтары;
- витилиго, псориаз, аллергия.

ТЕЛ: 136-00-10

ОРЗУИМ УШАЛСА ДЕЙМАН...

Асли Жиззах вилоятінан 20 ёшли, яхши ойлада 6 фарзандым. Мен иккінчи фарзандман. Мен ҳам ҳәттің үз бахтимні топсам, үйім учун күйіб ёнсам, бахттың ойла бекаси бұлсам дейман. Зора, газета орқали күп кийинчилер тортганның деганим, ёш мен ҳам ҳәттің үйім-жойым дегевиң инсонни учратып үз орзумында зришсам. С.

ГУЛ ОЧИЛГАН ТОНГ...

Бувимнинг уйига боришни жуда яхши күраман. Айнұқса қоялышынинг ўртасыда кип-кизил бұліп очилдиган гүл мени хайратта солаевади. Бувимдегі: "Мана шу гүлнгизнинг номи нима, нега ҳар шохидан иккитадан гүл гүллайды?" - деб сүрасам жилмайбі құрды. Кейін бу гүлнинг тарихини айтбі берарди.

Бувам қаердан дір шу гүлни екітирип олиб келіп екібди. Бирок у ҳеч гүлламасмын. Бундан жаһаң чиққан бувам уны кесіп ташла-моқын бўлибди. Бувим эса йўл кўймабди. Чунки, барқ уриб ўсаётган никол ахир бир кун гулласа керак, деб ўйларкан.

Ўша пайтда ёш келинчак бўлган бувим ҳомилодор экан. Шу вактга келіб гул кўйғос фунчалабди. Бир оқшом эса бувим түғ-

руқонага кетибди. Тонгда эса Фотима-Зухро қызларларни дунёга келибди.

Бувам түргуқонага бир күчкүл гул билан келибди. Бувам деразадан ҳай-ҳайлаб бақиравармиш.

-Хожар, ҳөвлімиздеги гулнинг бор эди-ку, ўша бугун тонгда гуллабди. Ҳар шохидан иккитадан гул очибди. Бу сенга, уни асрал қолғаннан учун совға бўлса кёпрак. Ўзинг ҳам қўшалоқ, гуллабсан-да, шу гулга ўшаб дермиш.

Буни эшитганлар котиб-котиб куларниш. Шундан бўён бувим шу гулни "Фотима-Зухро" гул дейдиган. Гул ҳам ҳар йили қўшалоқ гуллайверади.

Нилуфар ЗОКИРОВА

Ажайиб-гароийиб

МАРТАБАСИ УЛУҒ БЎЛДИ

Туш инсонға кўпгина башоратларни англата олиши мүмкін экан. Эндиғина олий маълумотли бўлаётган ўлим мени тушимга кириб қанот чиқарып учар, оп-пок кийимда бўлғанларига учун булутлар орасида йўқолиб кетиб сўнг қайтарди. Унинг хурсандчилигини кўриб мен муштипар

ТАБИРИНОВИСИ

она ҳам ўзимда йўк шод ўсаётган никол ахир бир кун бўлиб уни багримга босардим.

Үйқудан уйғонганимда ишиклиб яхшиликка бўлсун-да деб қўядим. Оллоҳ шукроналаримни, илтижоларимни эшитдими ёки олдиндан билдиргани учунми ўлим тез орада обрў-этибор

коzonди, ўзи ишләтган давлат идорасида мартабаси ўсиб ёш бўлишига карамасдан бошлиқ ўринбосари мансабини эгаллади. Эл-юрт таниди, маҳалла-кўй олдида мени ўғлим тудайлини дуо қилишадиган бўлишибди. Шундай кезларда беихтиёр кўрган тушимни эслайман. Демак, тушда одамнинг оптоқ кийимда учиси бу яхшилик экан. Унинг мартабаси улуг бўларкан, ҳалқ ичиди обрў-хурмати ошаркан.

Ширмон опа сўзларини
М. МИРСОДИКОВ ёзиб олди

Миннатдорчилик

бўлишиади. Тўғри-да, кун бўйи ишда бўламиз. Фарзандимиз боғчасида ўйнаб-кулиб юрса, биз ҳам хотиржам ишлаймиз-да.

Мен Дильтаронга ўшаган ширинсўз боғча опаларга чин кўнгилдан миннатдорчилик билдираман. Болажонларимиз баҳтига ширинсўз боғча опажонлари ҳамиша соғ-саломат бўлишисин.

Нигора ШАРИПОВА

Тошкент шаҳри,
Миробод тумани

МЕХ.Р

Одатда кичкінтой фарзандларимизни әрталда боғчага ташлап кетаётганимизда инжиклик килишларидан безір қолғанмиз. Лекин акси ҳам бўларкан. Менинг фарзандларим шахримиздаги 64-сонни боғчага боришади. Болаларим боғчага ҳар куни шу қадар күвонч билан кириб боришади-ки... Улар боғча опала-ри Дилдора Умаралиевнинг бўйиндан дарров кучиб ғалишади. Бир мен эмас, бошқа ота-оналар ҳам бундан хурсанд

ЭЪЛОН!

Газетамиз орқали яқынларингизни ва танишларингизни туғилган кунлари, байрамлар билан табриклишни ёки ёълонлар беришни истасангиз, табрик ёки ёълон матнини хат орқали юборишингиз мүмкін.

Бунда тартибимиз кўйдагача:

Хар бир ҳарф учун 5 сўмдан, сурат учун 300 сўмдан ҳисоблаб, бизнинг ҳисоб рахамимизга почта орқали пул тўлайсиз. Тўланганилиги ҳақидаги квитанцияни табрик ёки ёълон матнига кўшиб хат орқали бизга юборасиз.

"Оила ва жамият" газетаси ҳисоб рақами: 20210000300117340001

ИНН: 201057610. Банк коди: 00400. Тошкент шаҳри, Саноат курилиш банкининг Шахристон бўлими.

Эслатма: Матн ва квитанцияни почта орқали

15 кун олдин юборишин унутманд.

Тахририят

"Холдинг" компанияси раҳбарлик лавозимида ишлаш қобилияти бўлган, ташкилотчи кишиларни ишга тақлиф этади. Тел: 136-00-10

"МА`MURA-ZIYO" хусусий фирмаси қуидаги касблар бўйича малакали кадрлар тайёрлайди:

1. Ойлі тоифали дизайннерлар (пар-да-покриваллар) - 1,5 ой.
 2. Уста бичувчи маҳсул курс - 1,5 ой.
 3. Торт ва салат, европа таомлари бўйича пазандалар - 2 ой.
 4. Тўй либослари - 1,5 ой.
 5. Массажистлар - 2 ой.
 6. Үй ҳамшираси - 2 ой.
- Барча машгулотлар амалиёт дарслари билан ўтказилади.

Манзил: Ниёзбек йўли, 2-й.

Мўлжал: Олой бозори, Юлдуз фабрикаси. "Юность" гўзаллик салони, 2-кават, "Ёшлик" ателье. Молия институтининг олдидан кирилади.

Тел: 35-05-22, 24-27-24

кечкурун: 125-73-66, 121-77-96

Машгулотларни ойлі тоифали мутахассислар олиб боради.

"КАМОЛОТ-КОМПЬЮТЕР" БИЗНЕС МАКТАБИ

Қуидаги ўкув курсларига тақлиф килади.

INTERNETга ўқитиш.

Иккى ойлик курсларга:

Замонавий бухгалтерия ҳисоби;

Банк иши; Компьютерда ишлаш таълими

(WINDOWS 95, MS OFFICE 97, ЭЛЕКТРОН ПОЧТА);

Дастурлаш тиллари.

Уч ойлик курсларга:

Ҳисобчилар, компьютер таълими билан бирга; Инглиз тили (бошловчилар ва давом этирувчилар учун).

Тел: 41-33-96

Курсларни туттагандан сўнг диплом берилади.

Манзилимиз: Тошкент. Навоий кўчаси-9, «Пищепром» лойиҳа институти биносининг 4-кавати. (ТРАСТБАНКнинг ёнида).

Озиш, семириш, ажин, қабзият, хуснбузарлардан фориғ бўлишига ёрдам берамиз. Телефон: 74-71-29.

"ЎҚТАМХОН" ўкув маркази ўқишига тақлиф этади

1. Бичиш-тикиш 3 ой; бошловчилар учун 6 ой. Бунда сиз 100 дан ортик замонавий либослар, костюм-шым, бешик усти жиҳозларини бичиш-тикишини мөдделлаштириши ўрганасиз.

2. Хамширилик 6 ой. 4 ой ўқиши, 2 ой амалиёт машгулотлари ўтилади.

3. Сартарошлик 3 ой (амалиёт билан).

4. Массаж 2 ойлик.

5. Торт ва турли хил пишириклар 2 ой.

6. Парда ва пакриваллар тикиш 1 ой (замонавий элита усулида, парда ва пакриваллар учун буюртмалар қабул килади).

7. Тукувчилик 2-3 ой.

Ўқишига туттагандарга диплом берилади.

Манзилимиз: Юнусобод тумани, 3-мавзе, 1-й, 31-хона. Мўлжал: Юнусобод бозори оркасида. Тел: 121-77-72 (кундузи), 125-46-27, 125-97-93 (кеч соат 17 дан кейин). Ўқиши ион ойидан бошланади.

"BEGOYIM - SERVIS" - ўкув маркази қизларни турли хил курсларга тақлиф килади:

Кизларжон! Сизларни таътил пайтида хунарли бўлиб олишига тақлиф этамиз.

1. Сартарошлик - 2 ой.

2. Бичиш-тикиш - 5 ой.

3. Қандолатчилик - 2 ой.

4. Компьютер (бошланғич) - 2 ой.

5. Уй ҳамшираси - 2 ой.

6. Массаж - 2 ой.

7. Косметология - 2 ой.

8. Парда - 2 ой.

9. Инглиз тили (бошланғич)

- 3 ой.

10. Ойли даражадаги кан-

долатчилик - 1 ой.

Манзилимиз: "Мустақиллик майдони", Ўрда бекати. Анхор бўйи 6-й, "Феруза" тилла магазини оркасида.

Тел: 41-16-63.

Бошқа вилоятлардан келганлар ёткозона билан таъминланадилар.

"ХОЛИС-УМИД" ФИРМАСИ замонавий касбларга тақлиф этади:

БИР ОЙЛИК

Компьютер саводхонлик курслари:

- Windows2000 стандарт программалари (мактаб ўкувчилари учун).

- WINDOWS 98/2000, Microsoft Office2000, Microsoft Word2000, Microsoft Excel2000, Ms-dos, NC - 2 ой.

ИККИ ОЙЛИК

- Массажистка (шёш болалар ва катталар учун).

- Аёллар костюм пальтоси (амалиёти билан).

- Эрқаклар костюм шими (амалиёти билан).

- Косметология (амалиёти билан).

- Тукувчилик (амалиёти билан).

УЧ ОЙЛИК

- Ҳамширилик (амалиёти билан).

- Сартарошлик (амалиёти билан).

- Бичиш-тикиш (замонавий фасонлар).

- Парда, пакривал (замонавий Элита усулида).

- Инглиз тили (бошланғич ва давом этириш).

- Араб тили (бошланғич ва давом этириш).

- Торт ва салат (оддий ва ойлі курси).

ОЛТИ ОЙЛИК

- Акушерлик (амалиёти билан).

Изоҳ: Машгулотлар хафтада 3 марта ўтказилади.

Битиргандарга диплом берилади.

Сизни қуидаги манзилда кутамиз: Метрополинг "Халклар дўстлиги" бекати, Олмазор массиви, 8/1 уй, 1-йўлак, 30-хона.

Телефон: 47-09-52, 45-98-96, 45-22-85

Сұхбатдошим
— республика
телевидение-
сингинг «Ёш-
лар» канали
мухаррири
малоҳат
эшонқуло-
ва.

- Малоҳатхон, Республика телевидениесининг «Ёшлар» каналида кўрина бошлигинизга кўп бўлгани йўк. Бирок, сиз тайёрлаб бошловчилик килган «Муносабат», «Икки эшик ораси» деб номланган кўрсатувларда танқидий рух устунлик килади. Хәйтинг кувончлари, кўшикка тўлган дамлари хам кўп-ку... Буни кандай изоҳлашибиз?

- «Ёшлар» телеканалида иш бошлиганимга икки йилдан ошиди. Лекин мен журналистика соҳасидаги иш фаoliyitimни бундан ўн йил один республика радиосидан бошлиганим. Катта муҳаррир эдим. Кейин Самарканда СТВ телекомпаниясида муаллифлики кўрсатувларим билан чиқа бошлидам. Ёнинг турли муммалири билан келган кишининг ишончини оқлаш, айбор айрим амандорлар билан «беллашиш» учун хам ҳуқукини, тибиёту қишлоқ ҳужалигини ўқишига, ўрганишга мажбур бўларкан одам. Худди мана шу таъриба «Ёшлар»да ишлаб кетишмага кўл келди, деб ўйлайди.

Дилга кувонч, рух баҳш этувчи кўрсатувларим хам бор. Аммо, начора нур бор жойдада соя хам мавжуд-да... Оқ соколли ота «Ўзимни айбисиз айбор килиб, қамаб кўйишиди!» деб ёнса, ёлиз дилбанди доро йўк деган баҳонада дўхтири кўлида жон берган она бўзласа, боғчаларда гўдакларнинг наисбасини еб тўймаслар

ўз уйига ташиса, бир сўз демай, кўпнинг фамини емай, тек туриб бўларкан ми? Журналист дегани бор ҳақиқатни айта олса - мавжуд муаммонинг ечими ана шунда деб биламан.

- «Ёшлар»даги ҳамкасларингиз тайёрлайтган кўрсатувлар бораси-

“миш-миш”дан бошқа ҳеч нарса бермайдиган саҳифа-саҳифа олди-кочи сұхбатлар берилади, қархамонлари яна ўша - хали кўшиқчилик санъатида ўз йўлини топлиши улгурмаган, тешик тогорасини чаппа тўнтириб чаладиган “хонанда”лар.

- Ҳазилни ҳазм қилолсангиз, бир сўз айттай? Ўзингиздан ўзгасини тан олмайсиз чоғи журналистика айвонида.

- Э, йўк. Сиз ўйлаганчалик эмас. Мана Умидга опанинг “Азим”ини кўриб хузур киласман. Шу фикрлар нега илгариро менинг миямга келмаган экан, деб хатто ҳасад ҳам килиб кўяман. Асрор аканинг

мен бундай деб ўйламайман. Жуфтимни ўзгалирга сук билан тикилса тикилаётгандир (кулади). Ахир унинг қалби-ю кўзларига кўриқчилик ҳам, кароқчилик ҳам киполмайман-ку?! Биласизм, мен учун, ҳатто хаёлдагина хиёнат килишининг ўзи даҳшатли хиёнат. Бевафолик ана шундан бошланади, аслида:

- Демак сизнингча аёл эрининг камчилиги хатоларини кечириб, у билан келишиб яшashi керак экан-да... Демак ўзингиз ҳам...

- Асло. Ҳамма аёл ҳам мураса-ю мадорга қилиб яшашга мажбур оиласда. Чунки она нафакат ўзининг, балки болалари баҳтининг бутунлигига жавобгар-да. Эр аёлига садоқатли бўла олмас, аммо болалар

БОЙЛАНГДЕГАННІ ЎЗГАРКИЛЛАПТИНГ БІЛГАГАМДА...

“Саломат бўлинг!”ини кўриб кувонаман. Нозиманинг “Мезон”ида мантиқ, “Одамлар ораси-да”да фикр, “Хукук ва бурч” кўрсатувда ҳақиқат бор. Киши кўнглини жизиллатадиган кўрсатувлар йўқ эмас. Каналимиз ана шундай кўрсатувлар хисобига бойисса даймон.

- Жуда талабчан эканиз-ку? Оиласда ҳам шундаймиз? Бундай аёл билан яшаш экрak учун оғир эмасми, қандай ўйлайсиз?

- Кайдам, балки шундайдир. Буни жуфтимдан сўраш керак. Улар СТВ телекомпаниясида беш йил кўрсатувларимга тасвирилик килганлар. Ҳазилиям, чиниям, йил ўн иккى ой у ёққа караса ҳам, бу ёққа караса ҳам - ўнг сўлда фикр мени кўрганлар. Беш йил-а? Эрлар бор эгов хотинидан кун бўйи ишга кетиб кутилади (ҳазил). Бизнинг Бек эса бундай баҳтдан бенасиб бўлган (кулади).

- Модомики, гап эркакларга келиб тақалган экан, айтинг-чи, улардаги қандай фазилатларни кадрлайсиз?

- Айтиами, кўзига кўшнининг хотини қиз кўринмайдиган эркакларни ҳурмат қиласман. Ўзганинг ҳасимга ҳирс билан тикилганларни нафақат ёмон қўраман, ундуйлар нафратла лойик.

- У ҳолда бундай фикрдаги аёлнинг жуфти шу янглиг курсулардан мустасно, шундаймиз? Узр, саволим ўта шахсий бўлгани учун.

- Ҳечкиси йўк, мен ўзим ана шундай очиқча сұхбатни ёқтираман. Саволингизга келсак,

учун ўз отаси ҳамиша севимли ва қадрли. Шунинг учун ҳам гоҳида ўз кўнглини билан эмас, фарзандларинг тўйгулари билан ҳам хисоблашишинг шарт. Бундан ташқари, эрдир, аёлдир оиласда жуфтининг ҳар бир иши, ҳатти-ҳаракатидан ижобий нарса излашга тириш, ютказмайди, менимча. Айтинг-чи, нега асарият эркаклар “юрса”, “юмаласа”да тонг отарда эшигини излаб келади? Ҳеч ўйлаб кўрганимисиз? Кўрпанг-қаерда бўлса, кўнглинг ўша ерда деганлари шудир-да.

Кайононам доимо “Хотин қиши кош, хушторлар ўсма”, дейдилар. “Ўсма”лар кўйилаверади, “ювилаверади”. Қош корами, қалин ё сийрак - қолварармиш.

- Касални ўшишсанг, иситмаси осшор қилида деганларидек, аёл эрининг бевафолигини билиб қолса-чи?

- У ҳолда ўзимни айтишом, жуда бўймайдиган бўлса, яни эннинг кўзига оиласи кўринмай қолса, бундай жуфтимдан осонгина кечгани яхши аённинг. Негами? Менимча, аёл аввало қорнига эмас, қадри учун йилгай билиши керак. Вафосиз эрининг хиёнатидан хўрланган аёл, менимча, ҳар соатда бир ўлиб тирилиши нору. Қаччалик қийин бўлса-да, бир бор кечгани маъкул. Колганини вактнинг ўзи кўрсатаверади.

- Ҳайтингизда кўпроқ нимадан мамнун бўлиб яшайсиз?

- Менинг тележурналист бўлишмага имконият яратиб берган ота-онамдан, қайнонамдан, тур-

Оиласиз
мусони

муш ўртогимдан. Жуфтимни эркакнинг фариштаси деб олмайман. Ҳар яхшининг аммоси, ҳар ёмоннинг лекини бор деганларидек, эримнинг “аммо”си ҳам, “лекин” ҳам йўк эмас. Мен эса унинг ютук ва камчиликлари, хатоларини тарозига солиб кўраман. Яхши тарафи тош босади, шунисига ҳам шукр. “Аёлсан уйда ўтири, бола бок” демасдан ҳафталаф сафарларга руҳсат берсар, рўзгор ишларига кўнилишса, болаларимни ардокласа - битта оила бошлиғи бўлса шундай бўлар-да, дейман. Беайд парвардигор...

Сизни
кўпроқ нима
толиктира-
ди? Ўлашши-
ми, ишлаш-

- Буларнинг ҳеч бирни толдирмайдику-я, бироқ, биласизми, ойлик машибидан аркон ясад у ойлигимни бу ойлик машибига улаш ҳаракатининг азобларидан чарчаб кетаман. Оила иқтисодини билмайман, шекили. Аммо буларнинг барчаниши ширин азоблар. Ачигиги татиб кўрганим: Олти йил олдин олти ой тўшакка михланиб қолгандим. Оёкларим ўзимга бўйсунмайди, бир одим босиб дераза ёнга боролмайман, баҳору қишининг кўркини кўрламайман. Ўзгалир кўлига муте, мухтоҳ. Жуфтингиз рўзгордан ортиб вактида хабар ололмайди, туғишганларингиз оиласидан ортиролмайди... Яхшиям қўлларим соғ, уйкусиз тунларда турли нарсалар тўқийман, сотаман, дори оламан.... Ана шу дамларда Бойлик дегани ўзим эканлигимни билганим. Баҳт - дегани турт мучамминг тўқислиги эканлигини хис кўрганим. Шукр, ноаларим Яратнага бориб етди, юрмайди деган оёқларим юргиб кетди. Ҳаётим ҳам қайта изга тушди, колди. Шу дамлардаги қалб ва танинг адоксиз оғриклири олдида бундай тотли азоблар нима бўлти?! Турмуш ташвишларининг тотли таъмини бир эмас, минг бора татишга тайёрман...

- Сұхбатингиз учун раҳмат...

Сұхбатдош:
Зубайда УСМОНОВА

ОИЛАДАГИ “СИНОВ”

Нилуфар шу йил мактабни битирди. Ҳуқуқшунос бўлиш орзуидан университетга ҳужжат топширмоқчи. Отаси кизининг кўп китоб ўкиши, билимга чанқоқлиги ва ўкишга ўзгача тараддуд кўраётгандан суюнади. Лекин, бўлгуси ҳуқуқшунос бу соҳадаги ҳамма билимлардан ҳабардор бўлгани маъкул-да! Шу учун ҳам ота кизининг билимни яна бир карра синовдан ўтказмоқчи бўлди.

- Сен менинг бир-иккита саволимга жавоб берсанг, кифоя, -деди у. - Мана эшил. Бир хонадонда ота-она Фарзандининг тарбиясини ўз ҳолига ташлаб кўйган. Ота кўчадан маст бўлиб келиб болани ҳақоратлайди. Она эса зрига ачики қилиб аламини боладан олади. Руҳан эзилган бола гоҳида оч-наҳор

уҳлаб қолади. Аслида бола жуда ақлли. Бироқ, у оиласидаги қийин вазиятдан чиқиш ўйлини тополмайди. Сен шу болакайга маслаҳат берган бўлардинг?

- Дадаҳон, Оила кодексининг 67-моддасида шундай сўзлар бор: «**Боланинг ҳуқуқ ва конуний мағнаатлари бузилганди, шу жумладан ота-она** (улардан бирни) болани тарбиялаш ва таълим бериш бўйича ўз мажбуриятларини бажармаган ёки лозим даражада бажармаганди ёхуд ота-оналини ҳуқуқларини суниствомъ килганди бола ўз ҳуқуқ ва конуний мағнаатлари химоя килинишини сўраб, василик ва ҳомийлик органига, ўн тўрт ўшга тўлғанидан кейин эса мустақил равишда судга муроҷаат

рожаат қилиш ҳуқуқига эга». Бола ана шу маддадан ўринли фойдаланса бўлади.

- Жуда яхши, қизим. Энди яна бир саволимни эшил. Ҳонадонда ўғил бола ўясяти. Ота-онаси уни ҳунар мактабига беришини исташади. Бола эса мактабни оҳиригача тугатиши ниятида. Бола ўз тақдиди ҳал қилинаётгандан пайдада гапга аралашса борми, ота-она уни коййишиди. “Сен ҳали катталар гапига кўшилмаслигинг керак!” дейишиди. Бола эса: “Мен мактабни тугатиб, ҳунар ўрганишгамас, институтга кириши истайман!”-дегиси келади-ю, ота-оналини жаҳли чиқишидая чўчиб, ломмим дейлмайди. Хўш, шу боланинг гапиришига ҳаққи борми ё йўк? Нима дейсан?

- Ҳаққи бор, дадаҳон. Оила кодексининг 68-моддасида айтилишича: «**Оиласидан боланинг мағнаатлари тегишили ҳар қандай масала ҳал килинаётгандан бола ўз фикрини ифода килишига, шунингдек ҳар қандай суд мухокамаси ёки маъмурий мухокама даврида сўзлашга ҳақлидир...**»

- Жуда яхши, қизим. Ҳонадонда ўғил бола ўясяти. Ота-онаси уни ҳунар мактабига беришини исташади. Бола эса мактабни оҳиригача тугатиши ниятида. Бола ўз тақдиди ҳал қилинаётгандан пайдада гапга аралашса борми, ота-она уни коййишиди. “Сен ҳали катталар гапига кўшилмаслигинг керак!” дейишиди. Бола эса: “Мен мактабни тугатиб, ҳунар ўрганишгамас, институтга кириши истайман!”-дегиси келади-ю, ота-оналини жаҳли чиқишидая чўчиб, ломмим дейлмайди. Хўш, шу боланинг гапиришига ҳаққи борми ё йўк? Нима дейсан?

- Нилуфар бу гапдан севинди, ўзига ишончи ортиди.

Г. ЖАМИЛОВА

Хуқуқий
дарсхона

(Боши ўтган сонларда.)

Дунёда новвойордек иримчи халқ бўлмаса керак. Исирик, ча-къртиканак, тақа ва хоказолар...

Шуларни лоақал биронтаси осилмаган новвойхонани топиш амри маҳол. Бу нарса ва буюлар турфа бўлса-да, вазифаси битта – тандирга ва ундан гонарларга қараштаган бегона кўзин ўзига жалб қилиш. Лекин мен аминманки, булар қатори деворга михлақ кўйилган бутунлай кўйиб кетган нон синчков харидорлар эътиборидан четда колмаган. Паришонхотирик оқибатида тандирда колиб кўйган ё атайлаб кўйдирсан ушбу нон гўё қолган

кўймади. Кўёш нури унинг кўша-кўша узукларип, бўйнидаги тилла занхиридан кайтиб кўзимни қамаштира, тилла тиш тўла оғиздан чиқаётган қочарат назаримда тандирдаги лаққа чўф тафтидан бир неча марта юкори эди, – сенга пул керакми? Керак бўлса, бир кунлик фойдинг тўлайман. Агар хохласам... У ёғини эшитмадим. Анирокги, эшитишини хохламадим. Асабларим қақшар, бошим лўқиллаб оғриди...

- Хорма, новвой болам, – новвойхона остоносида чўққи соқоли ўзига ярашган, нуроний отахон турарди, – нонинг борми?

ЎН ТЎРТТА КУЙГАН НОН

нонларни ва новвойхонани кўз тегишидан асрар тураркан.

Менинг новвойхонамда ҳам ана шундай кўйган нонлар бир неча йил михга осилиб турди. Факат улар битта эмас, ўн тўртта бўлиб, вазифаси ҳам ўзгача эди...

Ўшанда ҳайит арафаси эди. Буюртмачи кўп. Агар нон бермасдан харидор ранжиди, берсанг буюртмага нон етказолмайсан. Бунинг устига келаётгандарнинг бенгонаси ўйк.

- Ҳой ха, – таҳдили товуш нафакат новвойхонани, балки бутун бошли ҳовли саҳнини эгаллаб оди. Бу овоз товушдан ҳам кўра кўпроқ нонго уйусидан ўйтотиб юборилган айнинг ўқиришига ўшварди. Ҳовли ўртасида кўшини маҳаллалик ўта юрдур ва айни вақтда ўта жанжалкалшада одам турарди:

- Болаларни нонга юборсан, заказ-паказ деб қилиқ қилибсан. Нима, нархингни оширмоқчимишсан, ё уч-тўрт сўм топиб қорнинг тўйиб қолдими?

- Ака, зар! Нонни буюртмага... - Ўв, манга қара! – у гапиришига

- Нон йўқ! – саломни ҳам унунтиб кўрс жавоб бердим отахонга, – бу заказга. Кўчага ёпилганини сотиб бўлдим.

- Ўғлим, менга кўп эмас, ўн тўрттагина, –чол илтимос қилди, – мана пули ҳам тайёр.

Чол титроқ кўллари билан пул ўралган кийикчани еча бошлади. "Пул" сўзи ҳозиринга чиқиб кетган бойваччани заҳарли сўзларини қайта эсимга солди. Ўзимни босишига қанча ҳаракат қиласам-да, бакириб юбордим:

- Пулингиз ўзингизга буюрсин! Менинг тичин қўйинг.

Кариянинг пул ушлаган сертомири кўллари хавода муаллак қолди. У менга бироз тикилиб турди-да, охиста деди:

- Майли болам, майли. Йўқ бўлса, йўқ-да. Бошинг тошдан бўлсисн. Касбинга, умрингга Худобарка берсин.

Отахон чиқиб кетди. Кўча эшигини "тақ" этиб ёпилиши хушимини жойига келтириди.

Нима қилиб қўйдим? Наҳотки жаҳлима гуашчалик эрге бердим. Бошқалар асабимни бузса бу

Нон ҳақида гаройиб ҳикоялар

қарияда нима гуноҳ? Шу тобда отахондан тиз чўкиб кечирим сўрашга тайёр эдим.

Ногоҳ кўйган нон ҳиди хаёлимни бўлиб юборди. Шошибил тандирга қарадим. Тандирда эса... ўн тўртта нон кўйб кўмірга яланлий бўлганди.

Новвойчиликни энди бошлаган кезларим содир бўлган юкорида воқея мена бир умр сабоқ бўлди. Агар асабийлашсам, қаттиж хажалим чиқса, дарров кўйган нонларга қарайман. Улар эса менга устозим ўғитларини эслатгандек бўлади:

- Ўғлим, сен эл хизматидасан. Шундай экан, инсонларга ҳеч қачон эътиборсиз ва беписанд бўлма. Ҳар қандай вазиятда ҳам одамлар билан ширин муомалада бўл. Уларга нон берабитман деб, зинҳор гердайди! Ризқини бандасига факат Аллоҳни ўзи беради. Сен бир сабабчисан холос. Буни асло ёдингдан чиқарма!

(Давоми бор.)

Ҳожимурод АБДУРАХИМОВ

Хотира - муқаддас
ҚАНИЙДИ ЁНИМДА
БЎЛСАНГИЗ...

Онажон! Қани энди ҳозир ёнимда бўлсангиз, пойингизга тиз чўксам. Оқ ювиб, оқ тараган, аллалар айтиб бошимни силаган, узок сафарларга кетаётган пайтлариди "оқ ўй" тибап дуолар килган кўлларинизни ўтсан. Тўқиз ойи, тўқиз кун оғирлигимни кўтариб, касал бўлиб қолган чоғларимда, мен учун пиёда узон йўлларни босиб дўйтиларнинг хузурига олиб борган ёқеъларингизни ўтсан. "Дунё тургучна тургин, болам" деб ҳаётимга баҳту саодат тилаган сўзларингизни эштасан. Кўнглингизни ранжитиб гапларингизни икки қылган чоғларимда ҳам менга доимо меҳр нури билан бокиб турган кўзларингизга тўйиб-тўйиб қарасам.

Онажон, қани энди атиги бир дақика бўлса ҳам "болжоним" деб сиз менинга багрингизга боссангиз, ана ўшанда меш ҳам соғинчларга, дарду-аламларга тўлиб кетган юрагимни бўшатиб олсан. Бир пайтлар "кечиринг" деб айтмолмаган сузларимни айтсам, қаршингизда тиз чўкиб, бир гуноҳкор ўйларингизни гуноҳидан ўтишингизни қайта-қайта ёлвориб сўрасам. Онажон! Мана бугун кеч бўлса-да, сизнинг азиз руҳиниз олдида тиз чўкиб, сиз билан ўтган кунларимни эслаб, сизни ёдга оляпман.

Ўшанда, эндиғина уч ёшга қадам босаётган кичкинагина бола эдим. Кўнлардан бир куни оғир касал бўлиб, касалхона гуши тишиб қолганимда, сиз мени олиб ётгандингиз. Врачларнинг айтиши бўйича касалмни ниҳоятда оғир эди, улар сагайиб оёқи туриб кетишимни аниқ, айттолмасдилар. Кечаларни касалим безовта қилиб, алаҳараганимдан чўчиб ўйлонгандаримда тепамда ҳар сафар сизни кўрардим. Сиз ўшанда ёш қалқиган, маънос ва фамгин кўзларингизни менга қадаб, бошимни силаб ўтирадингиз. Ухламасдан кечаларни тонгта улаб, мени тезроқ соғайиб кетишимни Яратгандан ёлвориб сўрардингиз. Ҳаттоқи, менинг ўрнинг сиз жонингизни беришга тайёллигингизни Худоимга қилган илтижоларнингизда айтиб ўтардингиз. Ўшанда сизнинг оху ногаларингиз Аллоҳга етиб бориб, мен тез кунларда соғайиб кетгандим.

Мактабда ўйётган кезларимда ўртоқларим билан уришиби мёни бирор нарсадан аразалаб, йиглаб ўйга келганимда, сиз кўз ёшларимни артиб, юпатишга ҳаракат қилардингиз, сунгра мени багрингизга босиб кўнглимни олардингиз. Ҳаётингизда бирдан-бир умиднингиз, орзу-хавасининг фаткат мен эканлигимни, дунёда мени деб, мен учун яшаётган лигингизни тушунтириб айттардингиз. Ўша кунларнинг ҳаммаси эсимида, онажон, худди кечагидек эсимида. Ийлар ўтиб, катта йигит бўлганим ҳам, сизнинг гапларингизга купоқ тутмасдан, пул топиш, бойлик ортириш маскасида сизни ёлғиз қолдириб, ённингиздан кетгандарим ҳам эсимида.

Ўшанда обруб топиб, бойлик топдими, лекин сизнинг холингиздан хабар олганга вақт тополмадим. Ўшанда сиз менинг муштот бўлиб, йўлларимга қараб, кўзларингиз тўрт, интизор бўлиб куттаганингизда шүшрўй, гўзан санамларни йўқладиму, лекин сизни йўқлай олмадим. Ўшанда, сиз мендан хавотир олиб минг бир хёлларда кўнглигизга кўл ҳам сигмай ўтирганингизда бирор топиб, бойлик учун, пул учун дўст тутинган дўстларим билан кўнглимни тўклидиму, лекин сизни ўйладим. Ўшанда сиз ўлим тушагида ётганингизда ҳам келиб қолармак, деган ниятда бир умиднингиз, орзу-хавасининг фаткат мен ҳаммада ҳам болжоним даёв жон бердингиз, мен эса ённингизда бўлолмадим.

Онажон! Ўзингиз айтимоқчи бу дунёда ҳамма нарса ўтичини экан. Бу бойлик ҳам, амал ҳам, обрў, хурмату, ёру дўстларҳам ҳаммам-ҳаммаси вақтина экан. Мана шу нарсалар одамларни синаш учун бир-бир келаркану ва яна бир-бир қайтиб кетаркан. Ана ўшанда одамот кимларгадир мухтоҳ бўлиб қоларкан. Кимнидир соғинчи, ниманидир излаб қоларкан.

Мана, мен ҳам энди сизни соғинчи ённингизга бораман, бораману "онажоним" деб қанчалар дод-фарёд солмайин, лекин сизни кўролмайман. Ич-ичимни тираб, юрагими кемираётган дарду-аламларимни қанчалар тўкиб солмайин, лекин сиз индамайсиз. Соғинчлардан тарс ёрилай деб, қанчалар сиз томон талланимайин, лекин ўзимни сизнинг багрингизда эмас, бир ўлом турди. Биринчидан кабрингиз тепасида кўраман. Мана бугун қабрингиз тепасида турди, "онажон кечиринг", деб қайта-қайта такоррласам ҳам, лекин сиз эшитмайсан.

Эҳ, онажоним, қани энди ҳозир ёнимда бўлсангизу, пойингизда тиз чўксам, сизни ўла-ўлгунимча кўтариб юрсан.

Кезиб олам, қадрингизга етолмаган, Кўнгил сўраб, ённингизга боролмаган, Фарзанд бўлиб, фарзандлардек бўлолмаган, Онажон, кечиринг мен ўйларингиз. Ўз бахтини ўзга юртдан излаган, Калбингизни иссиқ ёққа жизлаган, Яшаш учун фатак бойлик кўзлаган, Кечиринг гуноҳкор мен ўйларингиз. Бирорларнинг аҳволин сўраган ҳар кун, Сарвқомат гўзларни йўқлаган ҳар кун, Дўстлар илиа кўнглини йўқлаган ҳар кун, Онажон, кечиринг мен ўйларингиз. Онасишнинг сўзларин назаридан имлаган, Онасишга бир умр яхшиликлар қимлаган, Энг катта баҳт - оналар-ку, билмаган, Кечиринг гуноҳкор мен ўйларингиз. Санамлару, дўстларим тарк этди бугун, Сизсиз узокларда кийналдим бугун, Синов дунё экан бу, синалдим бугун, Онажон, кечиринг мен ўйларингиз.

Бозор КАМОЛ

БОЛАМ БОЛАСИГА КУЯДИ...

- Кизим, бу сўзларимни сизларга ёзиб юбормоқчи бўлиб қўлинига бир неча йил сизларни шуриш-шакар 2 ярим ёшли нахириганимдан айтирилб қолдик...

- Ола, сизга ҳаммадрмиз...

- Хабарингиз бордир, ўтган илии кўпқаватлий уйларнинг олдига ноконуний курилган кўшимча жойлар, гаражларни бузуб ташлаб, ободонлаштириш ҳақида қарор чиққанди. Шундан кейин ховлимиздаги барча гаражларнинг темир эшикларини қандайдир комиссия билан келиб бузид кетишиди. Аввалига кўпчилик ўзларининг ноконуний гаражларини олиб ташлаб ўнгига дарахтлар эшиди. Лекин... Бир гаражнинг запалварликкана темир эшиги илинганича қолган экан. Ҳеч ким индамаганига "балки тураверад" деб ўйлашганми, ёки лоқайдилк килишганими...

- Набирангизнинг ўлимига эшикнинг даҳи борми?

- Ох, албатта, бор-да... Фожея юз берган куни боғчадан келган шириннинг тайёрларидан келиб бердик. Нодирахон ўйнаб ўша гаражнинг олдига бориб қолиби. Бола-да. Шу пайз зўрга илиниб турган темир дарвоза бирдандага болагинамнинг устига ағдарилиб тushiбди. Боши қаттиж лат еган набирам касалхонада вафот этди. Унинг онаси - кизим Дурданахон эса фарзан-

дига куявериб адо бўлди. Мен эса кизимга куяман... Ўзим бунданд жудоликларни кўрмагандам, на иложким кизим шўрликнинг бошига шу кўргулук тушди. Бу ҳам Оллоҳнинг бир синови экан-да. Аёл чукур ух тортди.

- Менимни кўнгироқ қилганингиздан максад бу эмас, сиз яна нимадир айтимоқниси, шундайми?

- Тўғри, Оллоҳнинг иши бу. Лекин сизга телефон қилишимнинг сабаби шуки, локайдилк қандай фожеага олиб келишини одамлар

мактабдан ёки бўгчадан келган болаларимиз кўчага чиққанди ҳар бир қадамини кузатиб юришига имкониятимиз йўқ-ку. Бугун биз эътибор бермай кетган арзимас тулоғнинг нарса бошқаларнинг фожиасига сабаб бўлмасин.

Шаҳримизнинг Яккасарой туманидаги Кушбеги маҳалласидан кўнгироқ килган куйинчак Хадина аянинг сўзлари нақадар ўринли. Ўз жигарандидан айрилиб багри кўнгироқдан кейин бирохе сизнинг

мактабдан ёки бўгчадан келган кўчага чиққанди ҳар бир қадамини кузатиб юришига имкониятимиз йўқ-ку. Бугун биз эътибор бермай кетган арзимас тулоғнинг нарса бошқаларнинг фожиасига сабаб бўлмасин.

Шаҳримизнинг Яккасарой туманидаги Кушбеги маҳалласидан кўнгироқ килган куйинчак Хадина аянинг сўзлари нақадар ўринли. Ўз жигарандидан айрилиб багри кўнгироқдан кейин бирохе сизнинг

мактабдан ёки бўгчадан келган кўчага чиққанди ҳар бир қадамини кузатиб юришига имкониятимиз йўқ-ку. Бугун биз эътибор бермай кетган арзимас тулоғнинг нарса бошқаларнинг фожиасига сабаб бўлмасин.

Ўшанда унинг жўраларидан биронтаси: "Эй бирорд, сен нима киляпсан?" Ахир эртага бу ерда ўзимизнинг фарзандларимиз ўйнашиди-ку!" - дегани йўқ.

Биз бу ўринда кимларидир танкид килиш, кимгандир акт ўргатиш фикридан йироқмиз. Аксинча, кунда кўриб беларво қараб ўтадиган нарсаларга эътиборингизни каратмоқчи эдик!

Биз катталарнинг лоқайдилгимиз жаннат гулларидек беғубор жигарандаримизнинг бемалол фожиасига сабаб бўлмасин, дедик холос...

БАСИРА

Ешиш 32 да. Гулистан шаҳриданман. Ҳизматчи оиласида вояға етдим. Үрта мактабни аъло баҳоларга битиргач, Тошкентга ўқишига бормоқчи эдим. Лекин раҳматли дадам: "Киз болага энг яхши касб ҳамширалик. Гулистан тиббиёт билим юртига хужжатларининг топшари қол", деб маслаҳат бердилар. Дадамнинг раъйларини кайтармадим. Шундай килиб студентликнинг олтин даври бошланди. Ўқищдан кўра дехжончилик ишларига чиқсан вактларимиз кўп булади. Узум теришига, пахта чопигига, пахта теримига, хуллас, кўп кунлаб

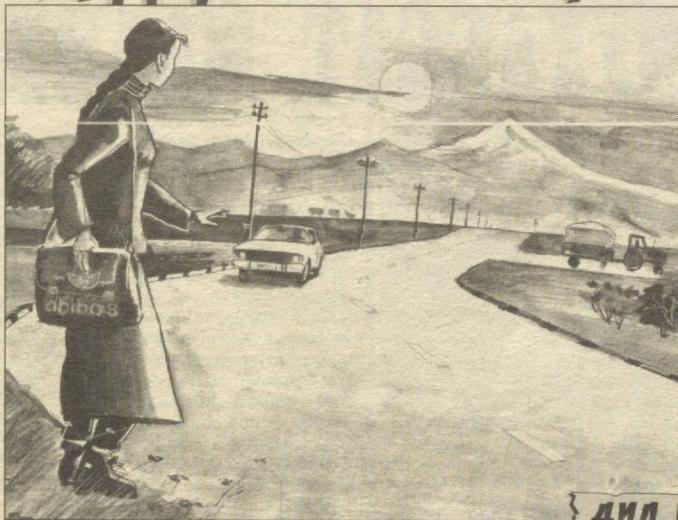
ЎША МУДҲИШ БИР КУН...

дала шийпонла-
рида яшашга
түгри келарди.
Ёшлик, ўйин-кул-
ги билан вақт қан-
дай ўтганини бил-
мас эдик.

Шундай күнлар-
нинг бирда
ҳәйтимда сира
үчмас воказани
бошдан кечир-
дим. Пахта йигим-
теримиға Бөёвтү
туманыга юборил-
ган эдик. Кизлар-
га 15-20 кунда
үйга жавоб берил-
ади. Мен ош-
паз эдим. Дадам
шу билим юртида
дарс берар эди-
лар.

Бир куни түшлик овқатни тарқатыб

ошконани саранжомлаганим-дан кейин дадамдан уйга борис келишига рухсат сүрадим. Дадам: "Бугун кеч бўлиб колди, эртага кетарсан", дедилар. Шунда мен: "Соат 15 да катта чӯчдан Гулистонга "Икарус" автобуси ўтади-ку. Шунга чикаман", деб жавоб олдим. Шунда ҳам дадам бир курсодш болани мени кузатиб кўйиш учун жўнандилар. Биз бирга катта кўчага чиқдик. Бир оз автобусни кутдик. Ҳәёлимда худди кеч бўлиб кетаётгандек эди. Шунда мен йўловчи машинада ҳам кетаверман дедим да машина тўхтадик. Бир сариг ранги "Москвич" ёнимизга келиб тўхтади. Мен ундан "Гулистонга борасизми", - десам, "ҳа" деб жавоб берди. Мен машинага ўтиридим. Курсодшим орқага кайтди. Йўлда кетаётб ўшёф кеярда ўқишини, яшаш жойимни сўради. Ўзимдан катта эрзакдан уялиб саволига факат киска-киска жавоб қайтариб кетавердим. У эррак ҳакида хеч нарса сўрамабман. Йўл бўйида - тарвуз-ковун экилган дала ёнида машинани тўхтатиб, шу ердан иккита одамни олиб кетишини айтди. Бир оз ўтмасдан икки киши машинага ўтириди. Шу пайт ёнимиздан мен кутган автобус ўтиб кетди. Ўзимни ўзим ичимд коидим: "Эсизгина, бир до кутганимда тинчнига автобусда кетган бўлар эканман", деб. Яна ўзимга-ўзим тасалли бериб йўлда давом этавердик. Ҳалиги икки киши бир кишлоқка келганда тушиб қолишиди. Шоффэр эса шу кишлоқдан анор олиб кетишини айтib секта олиб бир хона-донга кириб кетди ва кўлида секта тўла анор билан чиқиб кетаётгандана яна ўзимга-ўзим таскин бериб, ёлғончи одамга

ДИЛ ИЗХОРИ

шинани тұхтатмаса үзімнін сұра-
га отишмін айтдым. Машина-
ни бир чеккага бурди, тұхтадық.
Чор-атроф кенг дала, бирон жон-
зод күрінмайды. Мен шу пайтда
үзімнің қандай тутғаннаны эс-
лап олмайман. Құйымга ёш хам
келмайды. Фақат ялинаман. Ота-
нома бұнака искендә чидай ол-
масликтарни түшунтириша
харапат қыламан. Бир пайт ерқак
сектадағи аноңнинг энг чирой-
лини олиб менинг әннімга -
орка үріндікка үтірді. "Мен бу
әшиқдан тушиб кетаман", -десам,
"Мана шу аңордан биттасини
есансыз майлы, тегінмайман", -
деді. Халиға аноңнинг битта до-
начасини оғзимга солдым. Ишонсанғиз худды тош үтшандек
томогимдан үтді. Үхчіл жүйталиш
баҳонасида эшикни очиб үзим-
ни ташқарига оттим-у, інгурисла-
тушдым. Шу інгурганча орка-
ңынгымга қарамаған канал бүйләп
чопиб кетаяпман. Орқамдан бир
пайт машина овозы кела бош-
лады. Үзімнің битта карорға ке-
либ күйгән зәдім: "Агар машина
келип олдымны түсса үзімні ка-
налға таштайман", -деб... Аммо
сузишни билмас зәдім. Бұнака
искендә күтариб юргандан күра
үлім ағзал зәді уша пайтда. Ийк,
машина әннімдан үтиб кетді.
Ялингандарлар тасысын күлде ше-
дим. Ҳозир З
фаразанд бол. Тұрмуш ўрто-
ғым жуда ажойиб инсон. Бир
куни гапдан-ғап чикиб ҳар би-
римизнін ھеч кимга айттыла-
ған сирларимиз қажыда гапла-
шиб қолдик. И уиши мендан ھеч
нарсаны яширмаганнини, фақат
мактабда үкіганд өнкітілгенде
бір кишин яши күрганнини, армия-
дан келган куни на күннің түйі
устидан چиққанлығын айтты
берди. Навбат менға келді.
Кейін мен шарт қўйдім: мени
яши күрса, гапларимни түғри
тушуннаны уқтиридім ва хо-
наны коронуға қирил бұлған во-
қеаны галириб бердім. Кағти-
мизни кафтимизга құйған холда
үтіргандын зек. Мен воқеаны
хикъос қылғаннан сары күлімни
қаттирок сика бошладылар. Га-
пимни тутғаннандан сүңг чи-
рекни қибыл юбордадылар. Ишон-
санғиз тұрмуш ўртоғимнинг
кузлари жиққа ёшға тұла эди.
Ерімни бу холатда биринчи
марта күрішін зек. Мени бағ-
риларига босиб: "Юракнинг
кенглигі хам шұнчалық бұлады-
мі", -деб үйнілаб юбордадылар.
Мени түғри түшунғанлардан
хурсанд бўйиб, мен хам йигла-
дым. Шундай қирил юрагимда-
ғи сирни биринчи бор очиши
эди.

килли, деб ўйладим. Катта күчага күпприк устига чиқдим. Бу пайтты күштөш болашаган эди. Дүнгөдә ѡмонлардан күра яхшилар барибир күп бўлар экан. Бир кичик автобус келиб тўхтади. Одамлар тушди. "Шахарга бора-сизми?", деб шоффердан сўрасам, "йўк", деди. Бир аёл автобусдан тушшиб: "Кеч бўлиб қорди. Энди шахарга машина бўлмайди, хоҳсансангиз мен билан юринг. Эрталаб бирга шахарга кетамиз", -

Бошимид кечган уша мудиши воқеенди газетага ёзишимдан мақсад, ёш қизларга бегона жойларда якка-ёлиз юрманглар, ўша еракка ўшаган ноинсоф-ноқаслар кўлига тушиб қолманг, дейман. У одамга-ку Оллоҳ кеч бўлса ҳам инсоғ бериб мени кенгдалаг ташлаб кетди. Аксинса ўзини бошқача тутганда воқеа қандай якунла-нарди ѫтто тасаввурга ҳам сиғдириш накадар мушкул. Шундай эмасми?

НОМАЛУМ АЁЛ
Гулистан шаҳри

да унга нисбатан пайдо бўлган туйғуларни бошида шунчаки бир ҳавас бўлса керак деб ўйладим. У билан икки кун бирга юрдик. Икки кундан сўнг у ҳам, мен ҳам ўз ўйимизга кайтдик. Кайтишда у билан бирга бекатгача оила аъзоларимиздан орқада колиб сухбатлашиб бордик. Шунда мен Ш.ни севиб колганимни билдим. Ўшандага ўзига хеч нарса демадим. Уйта келиб факат у ҳакида ўйладим. Уни ёқтириб колганимни ойижонимга айтиб, вақт келиб мени ўйлантриссанг Ш.га ўйлантирасизми? - деб сўрадим. Ойим бундай никохнинг ёмон оқибатларга олиб келиши мумкинлигини айтиб, рад жавобини бердилар. Шундан кейин у ҳакида ўйламасликка ҳаракат килдим. Ўқишим билан бўлиб уни бироз унугтан эдим. Бирок нима бўлди-ю, 2001 йил 28 апреда Андикондан яна йиғиладиган бўлиб қолдик. Мен Тошкентдан уйга бориб, оила аз зодарим билан бирга ўйла-

аузапарым билан бирга ишлә
тушдик. У ерга этиг бирбораг, не
күз билан күрайки, Ш. ҳам ўша
ерда экан. Уни ойиси бундан
иккى ой бурун Андижонга таш-
лаб кетган экан. Сабаби, бўйи
етиг колгалиги учун Жиззакдан
сочивчиар келавериб холу жони-
га кўйшибмади. Поччам ва холам
қизларини кўздан йирокроқда
юрсин деб, Андижонга ташлаб
кетишган экан.

Ш.га совчилар келганини эши-
тиб, менинг күнглигимда сүнай деб
колган севги оловы яна алантага
одди. Ш.ни ўйларига олиб бориб
күйиш менинг зияммага түшди.
Андижонда икки кун бўлдик. Ке-
ини Ш.ни хам ўзимиз билан бирга
Чустга олиб келдик. Бизники-
да беш кун бўлди. Шу кунлар ичи-
да мен уни жуда хам қаттиқ се-

СЕХРЛИ ОБДАСТА

Мавжудаҳон пешонасини эс-
кир дурра билан танғиб, ич-
каридан айвонга чиққан эди,
дарвозадан қўлида обдаста
билан аммаси кириб келди.

- Ие, келинг амма! - олдинга
юрди Мавжудаҳон.

- Келдим, - деди аммаси
кўлидаги обдастани сўрига
кўйиб. - Нега бошинги бой-
лаб олисан?

- Э, шу кунларинг савдоси,
жонимга тегди favfosi.

Улар кўришиб, сўрига ўти-
ришиди. Юзларига фотиҳа тор-
тишга, аммаси Мавжудага
юзланди.

- Тинчликми? Жуда бўшашиб
турибсан?

- Э, нимасини айтасиз. Да-
даси яна бизни кўидиряпти-
да, амма.

- Нега кўидиради?

- Битта
қошига
калам сурт-

- Биринчиси, унта қизинг дар-
возани олдида сақич чайнаб
бекор гап сотиб туришибди.
Уларни чакириб, ҳовлини ха-
зонлардан тозалатиб кўй. Ик-
кинчиси, бошингдаги дуррани
ечиб ташлаб, сал охори рўмо-
лингни ўраб ол. Уччинчи, зинг
келганда яхши кутиб олиб, янгироқ тўшаш сол. Кани
аввал менга эрингни кўйлаги-
ни кўрсатчи?

Мавжудаҳон сандиқни титки-
лаб, эрининг кўйлагини олди.
Аммаси кўйлакни айлантириб
кўргач, деди:

- Шу кўйлакка дазмол босиб
кўй. Эринг келганида ёқасига
қараб: "Келинг дадаси, кўйла-
гиниз кир бўлиб қолиби, мана
бунисини кийиб олинг" - деб,
кўидириб кўйсанг бас. Мен уч-
кундан кейин келиб хабар ола-
ман.

Аммаси
кетди. Мав-
жудаҳон сех-
рли обдаст-
тага илик
сувни куйиб,
ўртана
қизи Гулчех-
рага тайин-
лади.

Даданг
кесласи
дарво-
зани олдида
кутиб олиб,
салом бер-
сан. Кейин
кўлига сув
туласан.
Уқдинги?

Гулчехра
худди ана
шундук қили-
ди. Дарвоза-
дан қовоғи
осилиб ки-
риб келган
дадасининг

чехраси сал очилди. Мавжуда-
хон эрининг остига юмшок
кўрлача солиб унга бир пиёла
чой узатди. Худди аммаси ай-
тандай эрининг дазмол боси-
лан кўйлаганини кўидириб кўйди.
Эри ховлига чиқиб, озодагар-
чиликдан бир ҳузурланган
бўлса, Мавжудаҳонни ўзига
қараб-нетиб олгандан яна бир
хузурланди. Худди вайда киль-
гандай аммаси уч кундан кейин
Мавжудаҳондан хабар олган-
ни келиди. Кела солиб Мавжуда-
хонга савол берди:

- Хўш, обдаста сехрли экан-
ми?

- Сехрли экан, - жилмайди
Мавжудаҳон. - Мен фолчига,
азайимхонга бориб овора бўлиб
юрибман-а.

Аслида обдастада ҳеч қандай
сехр йўқ эди. Мавжудаҳон эри-
га ҳам, ўзига ҳам, ҳовлисига ҳам
эзтибор бермай кўйганди, холос.
Эркак киши ишдан қайтганда,
аёли унинг кўлига сув тутиб,
остига кўрлача солиб, яхши га-
пини аямаса, ҳар қандай эррак
ҳам кошига қалам суртнанларга
қарамай ўз ўйига ошиқади.

Оиласда тинчгина яшашни ким
истамайди дейсан. Кенинг чаршада
кетганда кўдими.

К. НИШОНОВ

(Боши ўтган сонларда.)

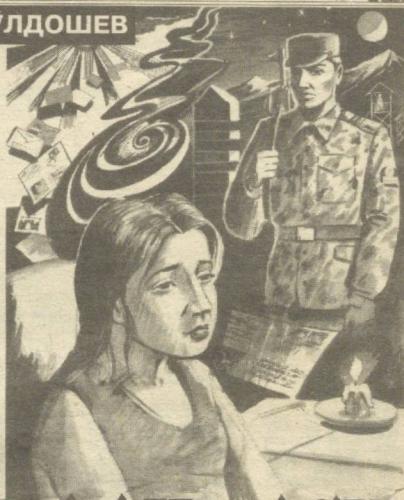
Яхшиямини онахоним мени
калымдаги дардни тўғри ту-
шунадилар. Чунки аям ҳам ёш-
ликларида севги ўтида кўйган
аёллардан эканликларини, ота-
лари севган йигитига бермас-
дан таниш-билишдан куда орт-
тираман деб, дадажонимга уза-
тиб юборганиларини, то да-
дажонимга ўрганинг тақдирга
тан берунча қон йиглаб кун
ўтказганиларини кўзда ёш
билан айтиб берудилар.

- Менга мұхаббат армон бўлиб
колди, мен севгининг лазати,
баҳти, орзу-ҳавасларни шод-
ликларини кўрломадим, ҳеч
бўлмас сен кўргин қизим, да-
данга исинг бўлмасин, мени
ўзим кўндираман, қолаверса
даданг сени севгилингдан кел-

Дилшод Қўлдошев

ри, ҳаёт ташвиш-
лари билан кун-
ларимни санаб
ўтказ бошладим.
... акамдан баъзи-
да ойда бир, баъ-
зида ҳафтада бир
хат келиб қолар-
ди. Энди фақат
хат кутиш бору
ёзиш йўқ эди.

"... бизнинг
қисмидан хат ёзиб
бўйлайди, чўл зо-
насида миз, ша-
ҳарга биз учун
озиқ-овқатга бо-
радиганларга ил-
тимос қилиб ёзиб
бериб юбораман.

МУҲАББАТ МАЛКАСИ

ган совчиларга дабдурустдан
рад жавоби ҳам бермайди. Мен
билан обдон маслаҳатлашиши-
ни, менсиз ҳеч бир ишни киль-
маслигини биласан-ку қизим,
Худо шоҳид мен сени севган
йигитинг билан баҳтила қила-
ман.

Аяжоним аёл бўлсаларда эр-
аклардек мард, дангалсўз она-
лардан эдилар.

Секин хотин очиб унга кўз
югутира бошладим, кўзларим-
дага ёш ҳеч тўхтамас, худди
кал андухларимга шерикдек
дув-дув оқарди.

"... Наргизам, биламан, мени
бир ой хат ёзмаганинга қаттиқ
хафасиз. Үндай қўлманинг жоним,
мени ҳеч ким тушумасам сиз
тушунишингиз керак. Менга
колса ҳар кун, ҳар соат сизга хат
ёзмаман, ахир юрагимнинг бир
парчаси сизда-ку, сизни унти-
бубладими? Сизни менга кўп
хатлар ёзганингизни биламан.
Лекин мен уларни олганим йўк,
ололмайман ҳам. Сабаби кўп,
буни ҳозирча сизга айтломай-
ман, ҳарбий сир, хизматдан
қайтгач албатта кулоғингизга
айтаман, шунинг учун мендан
ҳечам ўқинманг, жоним. Ҳозир
бу хатга жавоб ёзманд, барбири
адреси йўк, яхшиси, ёзадиган
сўзларингизни асрар юрсангиз
борганимда айтиб берасиз.
Мени баҳтимга доимо сог-омон
юринг, кўзларингиздаги наими
артинг, йўқса хафа бўлмасан.
Сизни кутиб қолувчи ... акан-
гиз".

Калбим бирор бўлса-да тинч-
ланди, енгил нафас олиб аям-
га кўзимдаги ёш билан жилма-
йиб қарадим.

- Ана, мен сенга айтамаганим-
дим. Энди ўзингни кўлга ол
қизим, беҳудага сиқлаверма,
ҳадемай ўзи келиб қолади. Ка-
нидди шундай бўлса, ўша
"ҳадемай"га ҳам етти ярим ой
бор ҳали. уни ўзи бўлладими
ўтказишни. Кутиши, кутиши...
Икки кун ўтиб ёққа турбি кет-
дим. Яна ўқишлар, уй юмушла-

мендан хавотир олманд, соғ-са-
ломатман, тез кунларда кўри-
шиб қоламиз. Илоҳим мени
баҳтимга соғ бўлинг деб ...
Хайр!"

Уша кунларда телевизорда,
радиода юртимиз чегарасини
бузид ўтмоқи бўйлган террор-
чиларга карши ҳарбий аскарла-
римиз мардонавор кураш олиб
бораётгандиларни ҳақида ҳар
соат хабар тартишиб тур-
шарди. Ўшандо шу Ватан химо-
ясида ... акам ҳам жон олиб жон
бераётгандиларини мендан
яшириб келган эканлар. Аммо
негадир мени ҳаёлимда ... акам
айтган "ҳарбий сир" деганлари
шу бўлса керак, нахотки у киши
ҳам урушда қатнашаётган
бўлсалар деган ҳаёл миямдан
ўтган эди. Бу ўйдан ўзимдан-
ўзим гурурланиб кетсам, баъзи-
да у кишига ўқ тегиб кетиши-
дан қўрқиб Оллоҳдан ўз пано-
хида асрарини сўрадим. Аммо
чиндан ҳам чегарадами йўқми
анигини билмасдим. У киши
тинч ерларда хизмат қиласи-
тиб ўзимни ўзим юлатардим.
Афус, севишганларни юраги
хамма нарсан тўғри сезаркан.
Мен ҳеч ҳам мұхаббатимиз
йўлида бундайин фоҳия бўли-
шини етти ухлаб тушимда
кўрмагандим. Кутимаганде бе-
рилган бу зарба мени тамоман
эсанкиратиб кўйганди. Ўз-ўзим-
дан тирик мурдага айланб қол-
гандим. Бандаси учун бундан-
да оғир кулфат бўлмасан керак.

... акамни қўшишини қизи
биз билан бирга ўқиди. У киз
бизнинг ўртамиздаги мұхаббат-
дан ҳабари йўл эди. Шу киз
бир ємон хабар топиб келиди.
- Кечи бизни қўшишимиз ...нинг
жасадини олиб келишиди, у Сур-
хондәрдаги уруща катнашган
екан, кечи кечурун ҳарбийлар
олиб келиб ташлаб кетишиди, -
деди маъюс оҳангда. Ҳамма
жим бўлиб қолди. Ишонишни
хамон, ишонмасликни ҳам билмай-
тиб қолдим. Бўлиши мумкин
эмас, ахир у киши ... йўк, ишон-

майман. Балки бошқа аскар-
dir деб ҳар қанча ўзимни
алдамайин юрагим типири-
лайверади. Афус, хаммаси
ҳақиқат бўйлаб чиқи, бу ноҳу
хабар ўша куни бутун Каттакў-
ронга тарқалди. Дарсдан чи-
киб ... акам яшайдиган маҳал-
лага жўнадим. Юрагим бехуда-
га алдамаган, бесаронжом
бўлмаган экан. Кўчани боши-
даёт уларни ҳовлиси олида
тумонот одам турганлигини,
аёлларнинг дод-фарёди эши-
тилаётгани буларнинг исботи
эди. Ўзимни ушлолмай йиглаб
юбордим.

- Сизга нима бўлди синглим,
нега йиглайасиз? - деб сўра-
ди таксичи, сўнг вазияти ту-
шуниб етди шекилли: - Ўлган
йигитни танийизми? - деди.
"Ха" дегандек бошимни сил-
киб кўйдим.

- Илтимос ака, шу ерда би-
роз турайлик, мен у хонадонга
киролмайман, мени ҳеч ким
танимайди, ҳеч бўлмаса у киши-
нинг жасадларига яқинроқ
турай, айтган ҳақингизни бе-
раман.

Ярим соатлар чамаси тўйиб
йиглайдим. Юрагимга меҳмон
бўйлан мұхаббат шахзодасидан
айрилиш мени учун ҳаётимни,
колаверса буюк баҳтимни
йўқотиш билан тенг эди. Мен
энди нима қиламан, кандай
қилиб яшайман. Ким мени ту-
шуна олади, қайси йигит сев-
майдиган қизга уйланади, ҳеч
ким. Мен энди ҳеч кимни се-
вишни ҳоҳламайман, у киши-
нинг ҳаёли, мұхаббати билан
яшаб ўтаман.

Ҳаёт нега бунчалар аччик,
бунчалар бешафат? Севги-
лймни ҳеч бўлмаса охирги
марта юзини бир кўришга,
жиллакурса бир бора кушишга
изн охиригача ... акамни кўрол-
майман.

(Давоми бор.)

Оила ва жамият

Маколада кетирилган фактлар, во-
қеалар, маълумотлар учун муаллиф
жавобгар хисобланади.

Муаллиф фикри таҳририят нуқтаси
назаридан фарқ қилиши мумкин. Фой-
даланимларнан кўлэзмалар таҳлил
қилинмайди, муаллифларга қайтарил-
майди, ёзма жавоб қилинмайди.

БОШ МУҲАБРИР: ДИЛБАР САЙДОВА

Кабулхона: (Тел. ва Факс) 133-28-20
Бош муҳаррир ўринбосари: 133-04-35
Котибиёт, хатлар: 34-25-46
Табриклир, эълонлар: 133-04-50

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳо-
наси. Манзиз: Тошкент, Буюк Туров кўчаси, 41-йй.
Босишига топшириш вақти - 20.35
Босишига топширилди - 20.00
Газета таҳририят компютер базасида терилид ва саҳифаланди.

ХОМИЙ: «Матбуот тарқатувчи» Акционерлик компанияси

ОБУНА ИНДЕКСИ - { яка обуначилар учун 176
ташиқилотлар учун 177
Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот кўмитасида
№ 33 рақам билан йўрхатга олинган.
Буюртма Г - 2026. Формати А-3, жамъи 2 босма тобоқ.
Бахоси эркин нархда.
Саҳифаловчи - Жаъфар ЖАББОРОВ.
Рассом - Набиҳон ХОЛМУРОДОВ.
Навбатчи - Муталлиф СОДИКОВ.